

Het protest tegen kernenergie was verstild. Nu, met de plannen om een tweede kerncentrale in Borssele te bouwen, is het weer tijd voor de tegenkrachten.

Het protest is nog lang niet achterhaald

door Jan van Damme

Vandaag is het zo ver. Dan laat het Zeeuwse comité 'Borssele 2, Nee' voor de tweede keer in zijn prille bestaan van zich horen. Vorige maand werd op het Abdijplein in Middelburg de poster 'Ons bin nog aoltied nie blie mee die kernenergie' aan gedeputeerde Marten Wiersma overhandigd. Vandaag wil het nieuwe comité zich laten horen en zien tijdens een aandeelhoudersvergadering van energiebedrijf Delta in het stadskantoor in Goes.

'Borssele 2, Nee' is een initiatief van de Socialistische Partij. Het doel is een zo breed mogelijk front te organiseren tegen de bouw van een tweede kerncentrale bij Borssele. Samen met andere politieke partijen en maatschappelijke organisaties hoopt het comité een brede publieke discussie over kernenergie los te maken.

Marieke van Riet (36) uit Middelburg en Anne Makkinga (28) uit Ossensisse zijn twee pijlers van de actiegroep. Anne Makkinga is fractieondersteuner van de SP-Zee-land. Marieke van Riet is docente biologie op het ROC. Zij was tien jaar geleden al actief bij protesten

De kern

● Muzikant en schrijver Tijn Damen uit Breskens componeerde enkele liederen voor het comité 'Borssele 2, Nee'. Het refrein van zijn nummer De Kern:

En waar blijft de rede?
Waar blijft de visie?
Waar blijft de toekomst en
Waar blijft de troef?
Waar blijft de durf
Om te strijden voor beter?
Te geloven in groener?
Te denken aan wat dit betekent
Voor mens en milieu?

tegen nucleaire transporten vanuit Borssele. Dat deed ze toen onder de vlag van het netwerk WISE (World Information Service on Energy). Best heftig, herinnert ze zich: „Ik lag geketend op de rails waar de trein zou passeren. Er stond een grote groep ME'ers om me heen, één trapte er op mijn hoofd. Per ongeluk, hoor, maar toch. Het is ongelooflijk wat een adrenaline zo'n actie losmaakt. Met drie andere actievoerders heb ik zes uur in een cel van de recht-bank in Middelburg gezeten. Daarna werden we allemaal vrijgelaten.”

Haar deelname in 'Borssele 2, Nee' noemt ze niet meer dan logisch. Maar ze realiseert zich wel dat de tijden zijn veranderd. Hoewel Anne Makkinga ferm zegt 'we sluiten niets uit', als er naar mogelijke harde acties wordt gevraagd, is Marieke van Riet meteen voorzichtig: „We richten ons op positieve acties. Met het promoten van wind-, getij- en zon-

Marieke van Riet (links) en Anne Makkinga van het comité 'Borssele 2, Nee'.
foto Willem Mieras

ne-energie kunnen we laten zien dat kernenergie niet nodig is. We zijn geen zuur Zeeuwen die alleen maar nee roepen, maar we willen wel gezonde energie.”

Anne Makkinga vertelt dat ze haar strijdbare opstelling van huis uit heeft meegekregen. „Mijn ouders hebben de lijst tegen de bouw van een tweede centrale al getekend.” Ze denkt dat het nieuwe comité in een behoefte voorziet. Alle berichten over het grote aantal voorstanders van kernenergie - 80 procent van de Zeeuwen - moet volgens haar met een korrel zout worden genomen.

Ze wijst op een onderzoek van Greenpeace, waaruit blijkt dat 75 procent van de CDA-achterban juist tegen is. „Het is echt nodig om een tegengestemd geluid te laten horen. Dat merk ik aan de reacties die we binnenkrijgen. Eindelijk gebeurt er iets, zeggen veel mensen. We hadden handtekeningenlijsten gelegd in de natuurwinkel De Tuin van Broe-

der Ludovicus in Middelburg. Na een week vroegen ze al om extra formulieren, omdat alle lijsten vol waren. In totaal hebben we zeker duizend handtekeningen opgehaald.” Alle verhalen over verdwenen idealisme vinden geen weerklink bij de vertegenwoordigers van 'Borssele 2, Nee'. Met geitenwolensokken hebben ze niets, benadrukken ze. Marieke van Riet: „Niet het protest tegen kernenergie is achterhaald, maar de kernenergie zelf is achterhaald.” Tijdens de manifestatie vanaf 12 uur bij het stadskantoor in Goes krijgen gast sprekers Peer de Rijk

van WISE en SP-Eerste Kamerlid Kees Slager de gelegenheid om hun visie op kernenergie te ontvouwen. De tegen kernenergie verzamelde handtekeningen worden aangeboden aan de directie van Delta. En gedeputeerde Kees van Beveren krijgt het 'Manifest Borssele 2 Nee' overhandigd. Anne Makkinga: „We hopen dat mensen beseffen dat de bouw van een nieuwe kerncentrale een nieuw kern-gevoel oproept. Het is een nieuwe manier om te denken, heeft invloed.”

PZC-Energiedebat

woensdag 30 juni
aanvang 19.30 uur
toegang gratis
Museumtheater, Vlissingen
aanmelden via: debat@pzc.nl

Het idealisme is gebleven

Nu zich een nieuwe actiegroep tegen kernenergie aandient, gaan de gedachten natuurlijk meteen uit naar de legendarische protestgroep Stop Borssele. Is Stop Borssele gestopt? Zeker niet, zegt Jan Louwerse (50), die sinds eind jaren zeventig bij de actiegroep betrokken is. „We zijn nog volop actief, we zitten tegenwoordig zelfs op hyves.” Wat niet wegneemt dat het aantal actieve leden niet groot meer is. Jan Louwerse: „Begin jaren tachtig hadden we zeker 120 leden. Nu moeten we iedereen er aan zijn haars bijkleppen om aan vijf te komen.” Heeft te maken met de tijdgeest, vermoedt hij. „Destijds was iedereen enthousiast, had iedereen tijd want geen werk, wilde iedereen zijn eigen omgeving creëren. Nu is de maatschappij anders.”

derd, mensen hebben banen, er is meer luxe gekomen.” Louwerse heeft een eigen bedrijf, hij geeft arbeidstrainingen. De nieuwe club tegen de tweede kerncentrale - 'Borssele 2, Nee' - kan op hem rekenen. „Mijn idealisme is gebleven. Het is een soort levensovertuiging, we moeten bezig zijn met duurzaamheid. Daarom moeten we overstappen op zonne-energie. Dat ligt toch moeilijk. Vorig jaar in Kopenhagen ging het uitgebreid over duurzaamheid. Maar tijdens de verkiezingen voor de Tweede Kamer, nou, als het woord duurzaam drie keer gevallen is, dan is het veel. Toch is het onderwerp actueler dan ooit. Kijk maar naar de Golf van Mexico, daar zie je hoe risicovol onze huidige energievoorziening is.” Een overzicht van alle acties heeft hij niet paraat. Herinneringen wel.

Aan de massale demonstratie in 1986, met een groep Autonomen die er een veldslag van maakte. Louwerse: „Ik heb toen tegen gezegd: waarom kiezen jullie precies ons weekend uit om te demonstren, er zijn nog 51 andere weekends.” Betere herinneringen heeft hij aan 1988, toen de A58 werd afgezet en auto's op radioactiviteit werden gecontroleerd. En begin jaren negentig, een inspraakmiddag van de Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA). „Niemand van ons had tijd om erheen te gaan. Dus COVRA-mensen en bestuurders hebben zich van 3 tot 6 uur zitten vervelen in De Stenge in Heinkenszand, in de veronderstelling dat wij zouden opdagen. Dat was een mooi stil protest.”

